

Տ. ՆԱՐԵԿ ԱԲԵՂԱ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

(6 օգոստոսի 2006 թ.)

*«Եւ տեսեալ Յիսուս զհաւատս նոցա, ասէ
ցանդամալոյծն, Որդեակ. թողեալ լիցին քեզ
մեղք քո»:*

*«Եվ Հիսուս, տեսնելով նրանց հավատը,
անդամալոյծին ասաց. Որդյա՛կ, քո մեղքերը
քեզ ներված են»:*

(Մարկոս Բ 5)

«Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Միրելի հավատացյալ քույրեր և եղբայրներ,

Մարկոսի Ավետարանից մեջբերված սույն տողերը մեզ առիթ ու հնարավորություն են ընձեռում լրջորեն մտածելու Քրիստոսի հանդեպ ունեցած մեր հավատքի մասին, քանի որ քրիստոնեական ճանապարհն սկսվում է հենց հավատքով:

Հավատքով ոչ միայն սկզբնավորվում է հոգևոր կյանքը, այլև հավատքով են պայմանավորված հոգևոր կյանքի ողջ ընթացքը, նրա վերելքն ու զարգացումը: Հավատքը գաղափարական համոզմունք կամ Աստծո գոյության փաստի սոսկ ընդունումը չէ, այլ մարդուն տրված ամենապատվական կարողությունն ու պարզև՝ իր Արարչի հետ հաղորդակցություն հաստատելու համար, որի ապացույցը տեսնում ենք Սուրբ Գրքի մեջ:

Նախ մեզ պետք է, որ հավատանք Քրիստոսին, ինչպես Հովհաննես Ավետարանիչն է ասում. «Աստծու ուզած գործը ա՛յս է. որ հավատաք Նրան, ում Նա ուղարկեց» (Հովհ. Զ 29):

Հետևաբար մեզ պատվիրված է, որ հավատք ունենանք, ինչպես Մարկոսի Ավետարանում ենք կարդում. «Եթե Աստծու հանդեպ հավատ ունենաք, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ով որ այս լերանն ասի՝ ել և ծովն ընկի՛ր, և իր սրտում չկասկածի, այլ հավատա... կկատարվի» (Մարկ. ԺԱ 23):

Հավատքով լինում է արդարություն, ինչպես Պողոս առաքյալն է ասում. «...Աստծու արդարությունը ի Հիսուս Քրիստոս եղած հավատի միջոցով է...» (Հռոմ. Գ 22):

Հավատքով լինում է փրկություն. «Ով հավատա և մկրտվի, պիտի փրկվի, և ով չհավատա, պիտի դատապարտվի», - գրում է Մարկոս Ավետարանիչը (Մարկ. ԺԶ 16):

Հավատքով լինում է հոգևոր լույսը - «Ես որպես լույս եկա աշխարհի, որպեսզի ամեն ոք, որ Ինձ հավատում է, խավարում չմնա» (Հովհ. ԺԳ 46):

Հավատքով լինում է հավիտենական կյանք. «...քանի որ Աստված այնքան սիրեց աշխարհը, որ մինչև իսկ Իր միածին Որդուն տվեց, որպեսզի ով Նրան հավատում է, հավիտենական կյանքն ընդունի», - կարդում ենք Հովհաննու Ավետարանի մեջ (Հովհ. Գ 16):

Քրիստոսի հանդեպ ունեցած հավատքի շնորհիվ էր, որ կույրի աչքերը բացվեցին (Մարկ. Ժ 51-52), Հիսուսին մոտեցած մարդու նույն հավատքի զորությամբ իր

հիվանդ որդին բժշկվեց (Մարկ. Թ 23-25), ժողովրդապետի դուստրը Քրիստոսի հանդեպ ունեցած նույն հավատքով հարություն առավ (Ղուկ. Թ 50), նույն հավատքով բժշկվեց տեռատես կինը (Ղուկ. Թ. 48), Քրիստոսի բարեկամ Մարթայի հավատքի շնորհիվ էր, որ մեր Տերը հարություն տվեց նրա եղբորը՝ չորսօրյա մեռած Ղազարոսին (Հովհ. ԺԱ 32): Պետրոսն իր հավատքի համար վեմ անվանվեց (Մատթ. ԺԶ 18) և նույն հավատքի շնորհիվ կարողացավ քայլել ծովի վրայով, սակայն երբ երկմտեց, սկսեց ընկղմվել ջրերի մեջ (Հովհ. ԺԴ 28 - 31):

Հավատքով լինում է մեղքերի թողություն, ինչպես նշված է Գործք Առաքելոցում. «Բոլոր մարգարեները Նրա մասին վկայում են, որ բոլոր Նրան հավատացողները Նրա անունով մեղքերի թողություն կստանան» (Գործք Ժ 43):

Ահա թե ինչու այսօրվա Ավետարանական հատվածի մեջ երբ քիչ առաջ ընթերցվեց այս Սուրբ Խորանից, մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոս, տեսնելով անդամալուծի և նրան բերողների հավատքը, ասաց. «Որոյա՛կ, քո մեղքերը քեզ ներված են» (Մարկ. Բ 5), քանի որ գիտեր, թե ինչպես և ինչու է անդամալուծության ախտը հասել նրան, այսինքն՝ որպես նրա գործած մեղքերի պատիժ, հետևաբար, կամենալով վերացնել հիվանդության սկզբնապատճառը, Քրիստոս շրջվում և անդամալուծին ասում է. «Որոյա՛կ, քո մեղքերը քեզ ներված են» (Մարկ. Բ 5):

Բժշկվեց անդամալուծը, քանի որ Քրիստոս ներեց նրա մեղքերը: Բժշկվեց անդամալուծը, քանի որ հավատաց Քրիստոսին:

Սակայն ի՞նչ է հավատքն իր այս խորունկ ու անպարփակելի իմաստի մեջ:

Հավատքը մեր մտքի արտադրությունը չէ, տրամաբանության տևողությունն ու արգասիքը չէ, կյանքի փորձառական տվյալներից քաղված եզրակացություն չէ, զգացական ներթափանցում կամ մտքի թռիչք չէ, այլ Աստծուց տրված շնորհ, բնական տրամադրություն, որ ունենք մեր մեջ, ոչ թե բնագոյրեն և անգիտակից ձևով, այլ գիտակցորեն և ազատ կամքով նույն Աստծուն ճանաչելու և հետևելու համար, ուստի հավատալ իր կրոնական իմաստի մեջ՝ նշանակում է վստահել այն բոլոր հայտնություններին, որոնք տրված են Աստծուց, և որոնք ըմբռնում ենք իբրև բացարձակ և անժխտելի ճշմարտություն: Այս իմաստով հավատքը կյանք է, քրիստոնյայի պարագային՝ մարդու ապրելու միակ ձևը:

Միբեղիներ, երբ հիշենք առաջին դարերի քրիստոնյաններին, ովքեր վասն հավատքի հանձն առան մահը, ապա առանց վարանելու և ամենայն իրավամբ կարող ենք ասել, որ հավատքը մարդու մեջ սպանեց կասկածն ու վախը և դարձավ աղբյուր արիության, հույսի, հաղթանակի և անմահության: Մարդկության կյանքում այլևս մահն իր սպանիչ և ահագնագոր ուժի մեջ խորտակված է, մահվան վախը, որ կապարի ծանրությամբ ճնշում էր մարդկանց գիտակցության վրա և փշի պես ծակծակում էր նրանց սրտերը, փարատված է նրանց հոգիներից, ովքեր Քրիստոսի հավատքը խառնել են իրենց արյունին, մաշկին և կյանքին:

Հայ ժողովուրդն էլ իր կյանքի բոլոր տեսակի վայրիվերումների հուսալքիչ վայրկյաններին, տառապանքի և ավերածության ամենից դժիւն պայմանների տակ միշտ կենդանի պահեց Քրիստոսի հանդեպ ունեցած իր հավատքը, որով էլ կշռույթ և սնունդ տվեց իր կյանքին:

Սակայն ամեն անգամ, երբ սասանվեց հայի հավատքը, աշխարհի փոթորիկների մահասարսուռ սլաքները Հայաստանի վրա ուղղվեցին կամ Հայաստանով անցան: Եկան, հավաքվեցին և ուզեցին Գողգոթան գերեզմանի վերածել և Հայոց լեռնե-

րի ժայռերը որպես գերեզմանաքար դնել հայոց պատմության վրա: Բայց նույն այդ թշնամիներն անկարող եղան և հեռացան, երբ տեսան հայի անսասան հավատքը:

Թշնամիները ցրվեցին մեր հավատքի անսասանությունից, բայց... Հանհետացան: Կարծեք վերստին սկսել են հավաքվել և մեր մահը նյութել հյուծումի ու ինքնամաշումի չարիքով: Տեսանելի և անտեսանելի ուժերը, դրսից թե ներսից, կարող են փուշ և փոշի ցանել մեր կյանքի մեջ, երբ մեզ դույզն-ինչ չափով թերահավատ տեսնեն:

Միբելիներ, այսօր՝ աշխարհի այս խառնակ, մեքենայացված, մակերեսայնացած կյանքի պայմաններում, որքան առավել կարիքն ունի մեր ժողովուրդը հավատքի վերակենդանությանն ու վերաշրջագայությանը:

Աշխարհի արևներից ու անձրևներից, ստվերներից ու փոշիներից պատճառված գունաթափումը պետք է որ հակաշրջվի և վերադառնա իր վառ սկզբնատիպ ինքնության պայծառությանը: Այդ ինքնությունը Քրիստոսի հավատքով նոր շող և նոր երանգ պետք է հագնի և առավել ճառագայթաբաժակ լուսափայլությամբ ջերմություն և երջանկություն ցանի մեր կյանքի և գործերի մեջ:

Միբելի հավատացյալներ, երբեք չմոռանանք, որ ժամանակավոր տազնապները, հյուծումի երկարատև տարիները, երբեմն բարեկեցության, փարթամության, ճոխակեցության, նույնիսկ շռայլության պայմանները տանում են «ի փորձություն»՝ անշուշտ մոռացության ստվեր ձգելով մեր հավատքի վրա, բայց երկհազարամյա հեռավորությունից այսօր մեզ նույն և անփոփոխ պատգամն է փոխանցում Ավետարանը՝ անդամալուծի բժշկության պատմության միջոցով:

Մարմնով անդամալուծ այդ մարդն այսօրվա կյանքում մեր մեղքերով անդամալուծ հոգին է խորհրդանշում: Անդամալուծը զրկված էր մարմնի որոշ անդամներից, մենք էլ զրկված ենք հոգու որոշ առաքիություններից, զրկված էր քայլելու կարողությունից, մենք էլ զրկված ենք դեպի Աստված գնալու ունակությունից: Անդամալուծը, սակայն, անհույս չէր, այլ հավատում էր: Մենք էլ անհույս չլինենք, այլ հավատք ու սեր ունենանք Աստծո հանդեպ: Անդամալուծի մերձավորները չսպասեցին Քրիստոսի գալուն, այլ, արհամարհելով բոլոր դժվարություններն ու փակուղիները, իրենք եկան՝ հիվանդին հանձնելու Հիսուսի խնամքին: Մենք ևս, արհամարհելով ներկա դարի աշխարհայնապաշտ մթնոլորտը, մեր հոգիները հանձնենք Աստծո խնամքին, չէ՞ որ Քրիստոս այստեղ է, այս Սուրբ Եկեղեցում, և Իր սրբաբար գործությունն է փոխանցում բոլոր նրանց, ովքեր ի սրտե աղոթում են իրենց և իրենց մերձավորների անդամալուծ հոգիների համար. և ով հավատում է, լսում է Տիրոջ բարի ձայնը. «Որոյակ, քո մեղքերը քեզ ներված են, վեր կաց..., գնա քո տուն» (Մարկ. Բ 11):

«Շնորհք, սէր եւ խաղաղութիւն եղիցին ընդ ձեզ եւ ընդ ամենեսեանս. ամէն»: